

Halkla İlişkiler Mesleki Kaygı Ölçeği (HMKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Halkla İlişkiler Mesleki Kaygı Ölçeği (HMKÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22573>

Özet

Halkla İlişkiler Mesleki Kaygı Ölçeği (HMKÖ), Halkla İlişkiler alanında çalışanların veya öğrencilerin yaşadıkları mesleğe özgü kaygı düzeylerini ölçmek amacıyla 2018 yılında Şakir Güler tarafından geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, meslek seçimi kararsızlığından, gelir yetersizliğine, mesleki itibar sorunlarından örgütsel uyum zorluklarına kadar geniş bir yelpazedeki kaygı kaynaklarını kapsamaktadır. Ölçek geliştirme çalışması, HMKÖ'nün yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli olduğu kanıtlanmıştır. Ölçek, mesleki eğitim ve kariyer danışmanlığı süreçlerinde önemli bir araç olarak kullanılabilir.

HMKÖ, 44 maddeden oluşmakta olup, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanmaktadır. Elde edilen yüksek iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa: 0.954), ölçeğin **Halkla İlişkiler** bağlamındaki mesleki kaygıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Halkla İlişkiler, **Mesleki Kaygı**, Ölçek Geliştirme, Psikometri, İletişim, Cronbach Alfa, Mesleki Stres.

Yazarlar

Şakir GÜLER

Amaç

HMKÖ'nün temel amacı, Türkiye'deki Halkla İlişkiler disiplinine özgü mesleki kaygı faktörlerini tanımlamak ve bu faktörlerin bireyler üzerindeki yoğunluğunu güvenilir ve standart bir yöntemle ölçmektir. Geliştirme süreci, alandaki profesyonellerin ve öğrencilerin karşılaştıkları özgül sorunların (örneğin, mesleğin net tanımlanmaması, düşük statü, iş-yaşam dengesizlikleri) psikolojik etkilerini nicel olarak belirlemeyi hedeflemiştir.

Bu ölçek sayesinde, eğitim kurumları ve meslek odaları, öğrencilerin ve yeni mezunların kariyer geçiş süreçlerinde yaşadıkları kaygı alanlarını tespit ederek, daha hedef odaklı destek ve rehberlik programları geliştirebilirler.

Yapı

HMKÖ, **Mesleki Kaygı** yapısını çok boyutlu olarak ele alır. Bu yapı, sadece genel kaygı düzeyini değil, aynı zamanda mesleki yeterliliğe dair üpheler, kurumsal çevreye uyum sorunları, meslektaşlarla ilişkiler ve profesyonel değerlere ilişkin endişeler gibi alt boyutları da kapsamaktadır. Ölçek, bu kaygıların kaynağını belirleyerek, bireyin mesleki gelecek, finansal

güvence ve sosyal itibar beklentileri ile ilgili yaşıad?? stresi ölçer.

Ölçülen temel kaygı alanları arasında; kariyer seçimi planı??, finansal yetersizlik korkusu, mesleki bilgi ve becerileri iş hayatına aktaramama endişesi ve mesleğin toplumsal algısına dair olumsuzluklar bulunmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, yapısal geçerlik ve diğer ilgili geçerlik türlerinin yanı sıra, istikrarının değerlendirilmesini de içermiştir. Araştırmada elde edilen veriler, HMKÖ'nün ölçmek istediği mesleki kaygı yapısının tutarlı bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Özellikle **Test-Tekrar Test Güvenirliği** (Test-Retest Reliability) analizi, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini kanıtlamıştır. İlgili katsayı (korelasyon katsayısı) 0.93 olarak raporlanmıştır. Bu yüksek katsayı, ölçüm sonuçlarının zamanla değişime karşı dirençli olduğunu ve ölçeğin kararlılığını mükemmel düzeyde olduğunu işaret eder.

Güvenilirlik

HMKÖ'nün iç tutarlılığı, yaygın olarak kabul gören bir yöntem olan Cronbach Alfa katsayısı ile analiz edilmiştir. Elde edilen değerler, ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek bir uyum sergilediğini göstermektedir.

Güvenilirlik analizi sonucunda hesaplanan genel **Cronbach Alfa** değeri 0.954'tür. Bu değer, psikometrik açıdan oldukça güçlü bir iç tutarlılığı temsil eder ve ölçeğin, psikometri standartlarına göre güvenilir bir araç olduğunu doğrular.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini sağlamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Ölçek geliştirme çalışması (Güler, 2018), 44 maddenin hangi temel boyutlar altında toplandığını belirlemek ve **Halkla İlişkiler** mesleki kaygısının alt bileşenlerini ortaya çıkarmak için gerçekleştirilmiştir.

Faktör analizi sonuçları, mesleki kaygının sadece tek bir genel faktörden ibaret olmadığını, aksine kariyer beklentileri, örgütsel beklentiler, mesleki yetkinlik algısı ve sosyal kabul gibi birden fazla faktörden oluştuğunu göstermektedir (Detaylı faktör yükleri için orijinal kaynağa başvurulmalıdır).

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği

Format: 44 maddelik öz bildirim envanteri

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Halkla İlişkiler öğrencileri ve profesyonelleri

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri ve genç profesyonel yetkinler

Popülasyon Detayları: Çalışma, Halkla İlişkiler eğitimi alan öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= Kaygılanmıyorum, 5= Çok Kaygılanıyorum)

Anahtar Kelimeler

Mesleki Stres, Kurum içi iletişim, Likert Ölçeği, **Çıktı Tutarlılık**, Halkla İlişkiler, Test-Tekrar Test.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Kurumsal E-posta Adresleri: sakirguler@yandex.com

İletişim Adresi: Mevcut Değil

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

İzinler ve Ücret: Ölçeğin akademik kullanıma veya ticari kullanıma izinler için sorumlu yazar (Şakir GÜLER) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazarın izni şarttır.

Kaynaklar

Güler, Ş. (2018). Halkla İlişkiler Öğrencilerinin Mesleki Kaygıların Ölçülmesine Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 1046-1072. doi: 10.19145/e-gifder.441006.

Makalenin orijinal Dergipark bağlantısı: dergipark.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradadan indirilebilir: halkla-iliskiler-mesleki-kaygi-olcegi-hmko-toad.pdf.

Halkla İlişkiler Mesleki Kaygı Ölçeği (HMKÖ) Maddeleri

- 1 Halkla ilişkiler mesleğini seçmemde kararsızlık yaşamaktan 1 2 3 4 5
- 2 Mesleğimden elde edeceğim gelir ile normal bir yaşamaya sahip olamamaktan 1 2 3 4 5
- 3 Halkla ilişkiler mesleğini seçtiğimden dolayı pişman olmaktan 1 2 3 4 5
- 4 Halkla ilişkiler mesleğinin birden fazla iş alanında faaliyet gösterebilmesinden 1 2 3 4 5
- 5 Okulda öğrenmiş olduğum bilgileri iş yaşamına aktaramamaktan 1 2 3 4 5
- 6 Öğrendiğim bilgi ve becerilerin bana yeterli olacağını düşünerek kendimi geliştirememekten 1 2 3 4 5
- 7 Görev yaptığım örgütün kültürüne uyum sağlayamamaktan 1 2 3 4 5
- 8 İş arkadaşlarımla mesleki bilgilerimi yetersiz bulmalarından 1 2 3 4 5
- 9 Çalıştığım kurumun araç gereçlerinin yetersiz olmasından 1 2 3 4 5
- 10 Toplumda mesleğime yönelik bilginin yetersiz olmasından 1 2 3 4 5
- 11 Görev yaptığım çevreye uyum sağlayamamaktan 1 2 3 4 5
- 12 Halkla ilişkiler kavramının üzerinde anlaşılabilir net bir tanım olmamasından 1 2 3 4 5
- 13 İşimi yaparken bilgi ve becerilerimi gerektiği gibi ifade edememekten 1 2 3 4 5
- 14 Kurum içi halkla ilişkiler kapsamında çalışanlar ile yönetim arasında efektif bir köprü kuramamaktan 1 2 3 4 5
- 15 Elde edeceğim gelir ile tatil, eğlence gibi aktivitelerime bütçe ayıramamaktan 1 2 3 4 5
- 16 Mesleğimden elde edeceğim gelir ile ailemin ihtiyaçlarını karşılamaktan 1 2 3 4 5
- 17 Farklı alanlardan gelen kişilerin ya da alanın eğitimini almamış kişilerin halkla ilişkiler mesleği bünyesinde çalışabilmesinden 1 2 3 4 5
- 18 İşimi yaparken iş yöntem ve tekniklerini yerinde kullanamamaktan 1 2 3 4 5
- 19 Çalışanlar ile yönetimin amaçlarını başdağıtamamaktan 1 2 3 4 5
- 20 Mesleğime yönelik itibarın azalmasından 1 2 3 4 5
- 21 Görev yaptığım örgütün yönetim tarzına uyum sağlayamamaktan 1 2 3 4 5
- 22 Halkla ilişkiler çalışanlarının ne iş yaptıklarını toplum tarafından bilinmemesinden 1 2 3 4 5
- 23 Yapmamış olduğum işle kendi departmandakilerin (iş arkadaşları, üstler, astlar vb.) ilgisini çekememekten. 1 2 3 4 5
- 24 Mesleğime ilişkin özel sektördeki maaşın düzenli aralıklarla artmamasından 1 2 3 4 5
- 25 Görev yaptığım örgütün kanksanmış mesleki jargonuna uyum sağlayamamaktan 1 2 3 4 5
- 26 Yurtdışındaki halkla ilişkiler anlayışıyla ile ülkemizdeki halkla ilişkiler anlayışının farklı olmasından kaynaklanan çalışma alanlarından 1 2 3 4 5
- 27 Bilmeyeceğim bir soru sorulduğunda panik yaşamaktan. 1 2 3 4 5
- 28 Yönetimin karılayamayacağı yükler yüklemesinden 1 2 3 4 5
- 29 Yaptığım işin karlılığı olan maaş alamamaktan 1 2 3 4 5
- 30 Çalışma (fiziki alan) ortamının mesleğimi yapmaya uygun olmamasından 1 2 3 4 5
- 31 Kamuda halkla ilişkiler mesleğine tahsis edilen alanların (belediyeler, sivil kurullar vb.) düşük statüdeki görevler olmasından 1 2 3 4 5

- 32 Meslektaşlarım ile iletişimi kuramamaktan 1 2 3 4 5
- 33 Meslektaşlarımdan benim iş yapma tarzımı eleştirmesinden 1 2 3 4 5
- 34 Verilen görevlerin tekdüze olmasından kaynaklı, kendimi geliştirememekten 1 2 3 4 5
- 35 Çalıştığım kurumda meslektaşlarım ya da yönetim tarafından şiddete (psikolojik, duygusal, fiziksel) maruz kalmaktan 1 2 3 4 5
- 36 İş yerinde benden beklenen mesleğimin gerektirdiği özellikleri taşıyamamaktan 1 2 3 4 5
- 37 İşimi yaparken (patron, benden sorumlu üst kişi vb.) kontrol amaçlı izleniyor olmaktan. 1 2 3 4 5
- 38 Gelirim yetersiz olduğundan dolayı sosyal ve kültürel faaliyetlerimin kısıtlanmasından 1 2 3 4 5
- 39 Merkezi sınavlarla (KPSS) kamuda halkla ilişkiler mesleğine tahsis edilen alanların az sayıya ulaşmasından 1 2 3 4 5
- 40 Meslektaşlarımdan alan bilgimi yetersiz bulmasından 1 2 3 4 5
- 41 Mesleğimi yaptığım yerde sosyal ve kültürel faaliyetlerin kısıtlı olmasından 1 2 3 4 5
- 42 Farklı bölümlerden gelen meslektaşlarımla görev tanımında ortak bir paydada buluşamamaktan 1 2 3 4 5
- 43 Özel sektörde mesleğime ilişkin mesai saatlerinin belirsiz olmasından kaynaklı olarak iş-yaşam dengesini kuramamaktan 1 2 3 4 5
- 44 Meslektaşlarımdan mesleki değerler konusunda özensiz davranmasından 1 2 3 4 5

Derecelendirme:

- (1) Kaygılanmıyorum
- (2) Çok az Kaygılanıyorum
- (3) Kısmen Kaygılanıyorum
- (4) Oldukça Kaygılanıyorum
- (5) Çok Kaygılanıyorum